

Agnieszka Breś,
specjalista ds. Certyfikacji Wyrobów

Polskie Centrum Badań i Certyfikacji SA

AUTORKA

EKOLOGICZNE PRANIE WEDŁUG KOMISJI EUROPEJSKIEJ – ZROZUMIEĆ ETYKIETĘ

Ekologiczne pranie to proces, który ma na celu ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko poprzez stosowanie ekologicznych środków do prania. Jest to coraz popularniejszy trend wśród konsumentów, którzy dbają o zdrowie planety. W dzisiejszych czasach pranie stanowi kluczową rolę w codziennym życiu, ale jego wpływ na środowisko naturalne może nieść za sobą spore konsekwencje. Aby minimalizować jego negatywne skutki, Komisja Europejska opracowała szereg wymagań oraz wytycznych dotyczących stosowanych preparatów oraz samego procesu prania przyjaznego środowisku. Ich głównym celem jest przede wszystkim promowanie zrównoważonych praktyk, które mają przyczynić się do zmniejszenia zużycia zasobów naturalnych, stosowanych chemikaliów oraz emisji CO₂. Niniejszy artykuł, przygotowany na podstawie wymagań Komisji Europejskiej i zasad zrównoważonego rozwoju, pomoże czytelnikowi zrozumieć, po jakie produkty należy sięgnąć, aby pranie było bezpieczne, ekologiczne i przyjazne dla planety.

Ekologiczny detergent do prania – czyli jaki?

Prawdopodobne jest, że rynek ekologicznych detergentów, w tym również środków do prania, zmieni się w najbliższych latach. Przyczyną tego są zmiany w preferencjach konsumentów, większa dostępność produktów w sklepach oraz presja regulacyjna. To ostatnie bę-

dzie – a właściwie jest już, realizowane w ramach koncepcji „zielonej chemii”, mocno propagowanej przez Unię Europejską w ramach Zielonego Ładu. W kontekście detergentów pralniczych oznacza stosowanie biodegradowalnych surowców oraz minimalizację odpadów i energii. Innowacje, takie jak formuła umożliwiająca zaoszczędzenie wody, będą odgrywać kluczową rolę w przyszłym rozwoju.

Aby detergent do prania mógł być uznany za ekologiczny, powinien spełniać, możliwe do zweryfikowania przez niezależną stronę trzecią, standardy, np. kryteria ekologiczne Unii Europejskiej. Produkt, który spełnia te wytyczne może być oznakowany logiem EU Ecolabel, które stanowi wiarygodny wyraz zaangażowania w zrównoważo- >>

Tabela 1. Detergenty przeznaczone do prania DK 2017/1218 – Zakres

W zakresie:	Poza zakresem:
- detergenty przeznaczone do prania - odplamiacze stosowane miejscowo na plamę przed praniem w pralce - produkty skuteczne w temperaturze 30 °C lub niższej - produkty przeznaczone do prania wyrobów włókienniczych zasadniczo w pralkach domowych, ale które można również stosować w pralniach samoobsługowych lub pralniach zbiorowych - produkty objęte zakresem rozporządzenia o detergentach nr 648/2004 - produkty spełniające kryteria ekologiczne ustanowione w DK nr 2017/1218	- odplamiacze dozowane do pralki - odplamiacze przeznaczone do innych celów niż zastosowanie przed praniem - środki do zmiękczenia tkanin - produkty dozowane za pomocą nośników z tkanin lub innych materiałów, np. chusteczki - produkty do prania tapicerki lub dywanów, których zastosowanie nie poprzedza prania w pralce

ny rozwój. Ustanowione w 1992 r. dobrowolne, unijne oznakowanie ekologiczne EU Ecolabel stało się kluczowym instrumentem polityki w ramach:

- planu działania Komisji Europejskiej na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej^[1],
- planu działania na rzecz zasobooszczędnej Europy^[2] oraz
- nowego planu działania UE dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym^[3].

Certyfikacja EU Ecolabel ma na celu:

- promowanie produktów i usług, które spełniają najwyższe standardy ekologiczne,
- umożliwienie konsumentom łatwego rozpoznawania produktów przyjaznych dla środowiska,
- zachęcanie producentów do wprowadzania bardziej zrównoważonych praktyk.

Program oznakowania ekologicznego EU Ecolabel, od swojego powstania, przeszedł wiele zmian i aktualizacji, obejmujących coraz więcej kategorii produktów, w tym detergenty pralnicze. Aby na opakowaniu detergentu przeznaczonego do prania mogło pojawić się logo EU Ecolabel, musi on spełniać wymagania (kryteria) opublikowane w Decyzji Komisji (UE) nr 2017/1218 z 23 czerwca 2017 r.^[4] Wspomniane kryteria ważne są do 31 grudnia 2026 r. Dokument ten opisuje dokładny zakres określający, dla których detergentów przeznaczonych

do prania można ubiegać się o oznakowanie ekologiczne EU Ecolabel (Tabela 1).

Komisja Europejska kładzie duży nacisk na stosowanie detergentów pralniczych, które są przyjazne dla środowiska. Kluczowe cechy ekologicznych detergentów obejmują m.in. biodegradowalne składniki oraz zrównoważone opakowania, wspierając tym samym przejście na bar-

Bardzo istotnym aspektem wymogów stawianych ekologicznym produktom jest ich skuteczność, co stanowi dopełnienie wytycznych dotyczących składu

dziej ekologiczne rozwiązania w zakresie prania. Komisja Europejska, w kryteriach EU Ecolabel dla detergentów, określiła między innymi listę substancji, które nie mogą być stosowane w ekologicznych środkach piorących.

Przykładowo, detergent do prania, niezależnie od ich stężenia, nie może zawierać celowo dodanych:

- fosforanów,
- alkilofenoli etoksylogowanych (APEO) i innych pochodnych alkilofenoli,
- atranolu, chloroatranolu, kwasu dietylenotriaminopentaoctowego (DTPA), kwasu wersenowego (EDTA) i jego soli,
- formaldehydu i substancji uwalniających formaldehyd (np. 2-bromo-2-nitropropano-1,3-diol, 5-bromo-5-nitro1,3-dioksan, N-(hydroksymetylo) glicynian sodu, diazolidynyłomocznik), z wyjątkiem zanieczyszczeń formaldehydem w surfaktantach na bazie

związków polialkoksylowych do stężenia 0,010% w/w w substancji wchodzącej w skład produktu,

- aldehydu glutarowego, karboksyaldehydu hydroksyizoheksylo-3-cykloheksenowgo (HICC),
 - mikrodrobin plastiku, nanosrebra,
 - piżma nitrowego i piżma policyklicznego,
 - alkilatów perfluorowanych,
 - trudno biodegradowalnych czwartorzędowych soli amoniowych, reaktywnych związków chloru, rodminy B, triklosanu, 3-jodo-2-propynylobutylokarbaminianu.
- Produkt może – w ograniczonych ilościach zawierać:
- 2-metylo-2H-izotiazol-3-on w stężeniu < 0,0015% w/w,
 - 1,2-benzoizotiazol-3(2H)-on w stężeniu < 0,0050% w/w,
 - 5-chloro-2-metylo-4-izotiazolino-3-on/2-metylo-4-izotiazolino-3-on w stężeniu < 0,0015% w/w,
 - fosfor elementarny w ilości < 0,04 g/kg prania w przypadku detergentów przeznaczonych do prania lub w ilości < 0,005 g/kg prania w przypadku odplamiaczy,
 - alergeny z kompozycji zapachowych podlegające wymogowi zadeklarowania na opakowaniu, w ilości ≤ 0,010% w/w na substancję.

Bardzo istotnym aspektem wymogów stawianych ekologicznym produktem jest ich skuteczność, co stanowi dopełnienie wytycznych dotyczących składu. Na cóż zdałoby się wykluczenie bądź ograniczenie stosowania niebezpiecznych substancji, gdyby w celu osiągnięcia pożądanego efektu prania konieczne było zastosowanie podwójnej dawki lub zwiększenie

Aby detergent do prania mógł być uznany za ekologiczny, powinien spełniać, możliwe do zweryfikowania przez niezależną stronę trzecią, standardy, np. kryteria ekologiczne Unii Europejskiej

temperatury prania. Detergenty oznaczone logo EU Ecolabel muszą wykazać zadowalającą skuteczność w temperaturze już 30 °C, co jest potwierdzane badaniami. Dzięki temu środki te mogą z powodzeniem zastępować tradycyjne produkty.

Na co konsument powinien zwrócić uwagę, kupując ekologiczne środki do prania?

Uwaga na wprowadzające w błąd etykiety ekologiczne

Zdarza się, że przedsiębiorstwa tworzą własne oznaczenia ekologiczne, które są bardzo podobne do oficjalnie uznanych znaków ekologicznych po to tylko, aby ich wyroby były odbierane za ekologiczne. Małe zielone logo, kropkę lub listek łatwo można pomylić z tymi obecnymi na certyfikowanych produktach. Środek piorący, promowany jako ekologiczny, powinien mieć wiarygodne oznakowanie ekologiczne lub przynajmniej wskazanie, gdzie można znaleźć więcej informacji nt. ekologicznych cech produktu.

Czytanie opisów

Konsument powinien uważnie czytać etykiety i sprawdzać składy produktów. Takie napisy jak: „ekologiczny”, „przyjazny dla Ziemi” czy „100% naturalny” są często mylące. Należy poddać analizie składy produktów, wyjaśnić nazwy komponentów i sprawdzić, czy pochodzą ze zrównoważonych źródeł. Opakowanie, które informuje o tym, czego nie ma w produkcie, powinno działać jako sygnał ostrzegawczy, ponieważ może być to spo-

sób na odwrócenie uwagi od tego, co faktycznie znajduje się w liście składników.

Kupując produkt ekologiczny z oznakowaniem EU Ecolabel, można znaleźć na etykiecie informacje o ograniczonym wpływie produktu na środowisko wodne, o ograniczonej ilości substancji niebezpiecznych, jak i sprawdzonej skuteczności prania w temperaturze 30 °C. Zadaniem producenta jest umieszczenie na opakowaniu instrukcji określającej skuteczne zminimalizowanie ilości odpadów, ograniczenie zanieczyszczenia wody, jak i zużycia zasobów. Instrukcja musi również zawierać odpowiednie symbole i ilustracje informujące o dozowaniu produktu, właściwym segregowaniu opakowania i możliwości jego wykorzystania bądź recyklingu.

Wyczulenie na „zielone” opakowania

Producenci często wykorzystują kolor zielony, aby stworzyć iluzję przyjazności środowisku. Zieleń kojarzy się konsumentom z naturą, ochroną środowiska i ekologią. Najlepszym rozwiązaniem jest zastosowanie opakowania biodegradowalnego lub umożliwiającego łatwy i skuteczny recykling materiału. Zgodnie z kryteriami EU Ecolabel, opakowanie bezpośrednio detergentu do prania musi zawierać informacje o możliwości jego ponownego wykorzystania, recyklingu, a także właściwego sposobu jego utylizacji. Opakowanie zostało wytworzone w sposób ograniczający wystąpienie potencjalnych zanieczyszczeń i niekompatybilnych materiałów, o których wiadomo, że utrudniają segregowanie, ponowne przetworzenie lub obniżają jakość recyklatu.

Sprawdzenie producenta

Przed zakupem tzw. „ekoproduktu” konsument powinien zadać sobie pytanie: „Czy firma była wcześniej znana z działalności prośrodowiskowej?”. Jeśli nie znajdzie szczegółów dotyczących zrównoważonej działalności danej firmy, a jej oświadczenia w tym temacie np. na etykiecie, materiałach reklamowych czy stronie internetowej są bardzo ogólne, niepoparte dowodami i mało jasne, prawdopodobnie mamy do czynienia z informacjami, które wprowadzają w błąd.

Podsumowanie

Ekologiczne pranie to jeden ze sposobów dbania o środowisko, gdyż pozwala zmniejszyć ilość substancji chemicznych wprowadzanych do otoczenia. Wiele ekologicznych detergentów do prania dorównuje lub przewyższa tradycyjnym środkom do prania w skutecznym usuwaniu brudu lub trudnych do usunięcia plam przy użyciu metod przyjaznych dla środowiska. Dlatego informacje zawarte na etykiecie są dla konsumentów kluczowe, bo pozwalają podjąć świadomą decyzję zakupową wynikającą z rzetelnej wiedzy. Proste kroki, takie jak czytanie etykiet i wybieranie certyfikowanych produktów, mogą mieć znaczący wpływ na ekologiczne postawy i zachowania wpływające na środowisko naturalne. Świadomości konsumentów mogą w istotny sposób wpłynąć na minimalizowanie skutków działalności człowieka na Ziemi. Poprzez wybór ekologicznych detergentów, których opakowania można ponownie wykorzystać, mniejsze zużycie wody, pranie w niższych temperaturach można zadbać o naszą planetę. ||

Zeskanuj, żeby sprawdzić literaturę »

